

2	Kartágo
3	Karthago
4	Cartago
5	Drak
7	Sárkány
9	Dragon
11	Ostrov bosoriek
13	Boszorkánysziget
15	Witch Island
17	Vlnobitie
19	Hullámtörlés
21	Taking the Waves
23	Očistné obrady
26	Tisztulási folyamatok
29	Processes of cleansing
32	Garfieldov bachor
33	Garfield pocakja
34	Garfield's Belly
35	Peepshow
36	Peepshow
37	Peepshow

Kartágo

Vybral som taniere k
raňajkám, potom som zapol
rádio Bartók. Po nútenom umytí rúk
si deti konečne tiež sadli za stôl.
Na bielych porcelánových tanieroch
štrngali vidličky a tupé nože, podfarbili
Purcellovu melanchóliu, Mysli na mňa,
keď ma zabúda osud, lamentovala Dido,
ešte skôr, ako som sa stíhol pohrúžiť
do strmých priepastí hudby
program aj skončil. Nasledovali pomyje správ
s do omdletia opakovanou
propagandou. Vypol som to, aby
to nenakazilo pohodové raňajkovanie
mojich detí.
Myslel som sa Dido, na jej lásku
trvajúcu až za hrob.
Do osudu ma môžu vpísať, ale-
jedz už ocko, prerušil ma syn.
Vtedy som zistil, ako som
celý čas pevne držal nôž,
akoby sa bol do kuchyne vkradol
neviditeľný, ale
vystopovateľný
duch podsvetia

ROLAND ORCSIK

preložila Mila Haugová 2

Karthago

Előpakoltam a tányérokat
a reggelihez, majd bekapcsoltam
a Bartókot. A kicsalt kézmosás után
a gyerekek is végre az asztalhoz ültek.
Csörögtek a villák s a tompa kések
a fehér porcelántányérokon, aláfestve
Purcell melankóliáját. Emlékezz rám,
ám sorsom feledd, lamentált Dido,
és mielőtt belevesztem volna
a lefelé hajló hangszurdokba, véget
is ért a műsor. Hírmoslék következett
a már orrvérzésig ismételt
propagandával. Kikapcsoltam,
meg ne fertőzze gyerekeim
finom falatozását.
Didóra gondoltam, a síron túl
gyökerező szerelmére.
A sorsomba beleírhatnak, de –
egyél már apa, szakított félbe a fiam.
Ekkor vettem észre, mindvégig
szorosán markoltam a kést,
mintha láthatatlan, ám pontosan
kitapintható alvilági szellem
settenkedett volna be a konyhába.

Cartago

I prepared the plates
for breakfast, then turned Radio
Bartók on. After lured into washing hands
the children sat at the table finally.
Blunt cutlery clanking on white
porcelain plates underlying the melancholy
of Purcell. Remember me, but
forget my fate, lamented Dido,
and just before I would have got lost
in the sloping sound canyon the broadcast
ended. A hogwash of news followed
with the well-known propaganda
repeated all the time. I turned it off
not letting it plague the smiley
snacking of my children.
I thought about Dido and her
love rooted beneath the grave.
They can write into my fate but –
eat at last, daddy, my son interrupted.
Suddenly I realized that I squeezed
the knife tightly as if an
invisible but thoroughly
tangible infernal ghost would
have sneaked into the kitchen.

ROLAND ORCSIK

Drak

Prečo je oceán tichý,
spýtala sa ma dcéra.
Neviem,
ešte nikdy som nebol na jeho pobreží,
odvetil som.
Ani more nerozpráva,
ale preto ešte nie je tiché,
pokračovala dcéra
a vykrúcala si kučeravé plavé
pramene vlasov.
Keď je oceán tichý, tak
ho nie je počuť.
V hrdle oceánu býva ticho
namiesto hlasu?
Počul som,
že kedysi dávno
tam niekto zatvoril jedného draka.
Drak bol príšerne nahnevaný,
lebo nemohol vyfukovať oheň,
oceán ho zahasil,
pustil som sa rozprávať rozprávku.
Potápač, ktorý sa dostal
až do blízkosti hrdla oceánu,
tak hlboko,

kde neplávajú ani veľryby,
počul len zachrípnutý
hlas draka.
Ako keď v rádiu
medzi zvukovými vlnami
počuť šušťanie, praskanie,
ozýva sa vo vode
pridusený rev draka.
Keď je taký, ako rádio,
tak prečo ten oceán
toho draka nevy pne?
Lebo oceán nemá ruky,
a drak sa nedá zapnúť
a vypnúť gombíkom.
Odporná beštia
dovtedy funí a prská,
kým sa nájde niekto,
koho tým omráči.
Ja ho nepočujem,
odbila ma dcéra.
Ale aj tak sa tam krčí
v hrdle oceánu,
lebo vždy sa nájde niekto,
koho priláka svojou

zachrípnutou piesňou.
Ako tak drak vábi k sebe
svoje obete, zožerie ich
kým nezosilnie a nevyslobodí sa
z hrdla oceánu,
aby od zlosti nerozmlátil svet.
Dcéra vyvalila oči,
nikdy ho nebudem počúvať,
vykrikla, aj iných od toho odhovorím!
Potom bude oceán znova tichý?
Raz darmo, ten drak neskape,
hnev mu tlie aj naďalej v srdci.
Dcéra zdvihla hlavu
nie drakovo srdce,
ale ticho treba zachraňovať!
Zachraňovať ticho?
Dcéra sa na chvíľu na mňa zahľadela:
Ale nie je to nudné byť
celý deň ticho?

ROLAND ORCSIK

Sárkány

Mitől csendes az óceán,
kérdte a lányom.
Nem tudom,
még sohasem jártam a partjainál,
választam.
A tenger sem beszél,
ám attól még nem csendes,
folytatta a lányom
hullámos szőke tincseit pödörve.
Ha az óceán csendes, akkor
hallani sem lehet.
Csend lakik az óceán torkában
a hang helyett?
Úgy hallottam,
valamikor régen
valaki bezárt oda egy sárkányt.
A sárkány szörnyen mérges,
nem okádhat tüzet,
eloltja az óceán,
kezdtem bele a mesébe.
Az a bűvár, aki az óceán torkának
közelébe került,
olyan mélyen,
ahol a bálnak sem úsznak,
csupán a sárkány

rekedt hangját hallotta.
Mint amikor a rádióban
a hanghullámok között
recsegést, sistergést hallani,
örvénylik a vízben
a sárkány fojtott üvöltése.
Ha olyan, mint a rádió,
akkor az óceán miért nem
kapcsolja ki a sárkányt?
Mert az óceánnak nincs keze,
a sárkány pedig nem gomb-
nyomásra működik.
Addig prüszköl és fröcsög az
undorító bestia,
míg van, akit ezzel elbűvöl.
Én nem hallom,
vágta rá a lányom.
Attól még ott gubbaszt
az óceán torkában,
mert mindig lesz valaki,
akit elcsábít rekedt dalával.
Ahogy a sárkány magához édesgeti
az áldozatait, felfalja őket,
míg meg nem erősödik, s kiszabadul
az óceán torkából,

hogy dühében fölperzselje a világot.
Lányom szeme kikerekedett,
sohasem fogok rá hallgatni,
kiáltotta, és másokat is lebeszélek erről!
Akkor újra csendes lesz az óceán?
Hiába, a sárkány nem pusztul el,
dühe továbbra is a szívében parázslík.
Lányom felkapta a fejét,
nem a sárkány szívét,
hanem a csendet kell szítani!
Csendet szítani?
Lányom egy pillanatra rám tekintett:
De nem unalmas egész nap
csendben maradni?

ROLAND ORCSIK

Dragon

What makes the ocean silent,
asked my daughter.
I don't know,
I've never been to its shores,
I answered.
The sea wouldn't talk either,
still it is not silent anyway,
my daughter went on while
twirling her blonde wavy curls.
If the ocean is silent, then
there's no voice around.
Is it silence that resides in its throat
Instead of sound?
As I heard,
a long time ago
someone locked a dragon in there.
The dragon is terribly furious,
he is unable to breathe fire,
the ocean puts it out,
I began the tale.
The diver approaching the
throat of the ocean,
reaching so deep
where whales would not sink,
it's only him who can hear
the dragon's hoarse voice.
It's like when you hear
strays and fizzle among

radio sound waves,
the stifled scream of the dragon
whirls so in the water.
If the ocean is like
a radio, then why doesn't it
turn off the dragon?
Because the ocean doesn't have a hand,
and the dragon does not function
at the push of a button.
The disgusting beast
keeps snorting and spluttering
until someone is charmed by it.
I don't believe him,
retorted my daughter.
Still he is crouching
in the throat of the ocean,
for there will always be someone
charmed by his hoarse song.
The dragon keeps baiting his
victims, then devours them
until he gains enough strength to get out
of the throat of the ocean,
and then in his fury he'd set
the world on fire.
My daughter's eyes widened,
I will never listen to him,
she cried, and talk
others out of doing so!

Will the ocean become silent again then?
It's all in vain, the dragon would not perish,
and its fury keeps smothering in his heart.
My daughter raised her head,
you should not incite the heart
of the dragon but rather silence!
Incite silence?
My daughter looked at me for a moment:
But it is just boring to be silent
all day long, isn't it?

ROLAND ORCSIK

Ostrov bosoriek

„*My skin sits on me like the shirt of Nessus.*“

(Derek Jarman: *Blue*)

Bicykel som si oprel o veľký vyvrátený peň. Dežo bežal predou mnou, celý sa pohrúžil do orgie vôní na brehu. Podľa praskotu vetvičiek som vedel, kadiaľ sa môj pes pohybuje. Pomaly som sa pobral za ním, viackrát som zabočil k vode, kľakol som si k tekutej svätyni. Z vody sa vynorila ryba, nevedel som ju vybrať, belica alebo karas – teraz je to ešte menej jasné – rozčerila pokoj zrkadlovo hladkej hladiny. Vyliezol som naspäť na chodník, začal som vykrikovať na psa, jeho nikde, začal som sa báť, našiel si nejakú noru, tam sa uvelebil a nemá ani v päte, aby sa vrátil ku mne, vyhralo volanie divočiny. Nevzdal som sa a opakovane som ho vyvolával. Vtom som pred sebou zbadal modré bodky, modré záblesky. Mal som pocit, že sa mi zatmieva pred očami, tak som si ich pretrel. Zjavenia narástli na modré flaky, bolo ich čoraz viac. Nakoniec sa modrá cedila aj z neba, vyvierala spod zeme, zafarbila celé okolie, poď,
som tvoj kalich.

naplň ma,
neštekaj!

Akoby som oslepol, ale namiesto ničoty som videl odtiene modrej, modré pne stromov, na nich modré pavučiny, modré obrysy konárov, plul som modré chrchle, sploštuje sa
sploštuje sa, sploštuje sa včelia matka
v zátokke má hrdzavú guľku!

Vtáky modro štebotali, modro pišťali, modro škriekali, tvoj mozog je modrý kráter!

Z hĺbočiny vyplávali na breh ryby,
namodro otvárali nemé papule, valil sa z nich modrý sliz. S tebou je

nenávisť,
pohladkaj ju! A dýchal som navlhko a namodro. Vzduch bol čoraz ťažší,
olovenejší
skap skap skap skap skap
ak je ak nie je aj vtedy
zdochni! Modrá sa aj do mňa pustila, po troške ma obmotala sieťou, do-
okola ma poobtáčala. Chceš ma milovať, chcem ťa milovať, milujem tvoj
korbáč,
moje srdce v kamennom hrnci a tvoje srdce, vrak srdca, veštba o kentaurovi
od Tisy: stával sa zo mňa napoly človek, napoly obojživelník,
teraz som ja pánom v črevách,
buď ticho, pusinka moja,
buď ticho.
Na tele sa mi začínala napínať pokožka, začala ma škrtiť tá modrá, lapal
som po dychu, chcel som sa jej vymaniť,
chcel som sa odtiaľ vycicať
z tej zdochliny
votkal som sa do nej vstriel som sa vkvasil som
svoje semeno svoje semeno seba samého
vtom voľakto, alebo ja, mi škrabol do ruky. Modrý zárez na tenkej vrstve.
Modrý vzruch
v mäse
Čo to bolo?
Bola to len krv. Len krv a nebola modrá. Ale bola teplá.

Boszorkánysziget

„*My skin sits on me like the shirt of Nessus.*”

(Derek Jarman: *Blue*)

Kidőlt, nagy fatörzsnek támasztottam a biciklim. Dezső előrefutott, beleveszett a parti szagorgiába. Az ágak reccsenéséből tudtam, merre kutya-gol. Lassan követtem, többször letértem a vízhez, letérdeltem a folyékony szentélyhez. A vízből felmerült egy hal, nem tudtam kivenni, keszeg vagy kárász – most még homályosabb –, szétloccsantotta a felszín tükörsima nyugalmát. Visszamasztam az ösvényhez, hívogatni kezdtem a kutyát, sehol, félni kezdtem, talált valami odút magának, ott meghúzódott, esze ágában sincs visszatérni, győzött az ősi törvény. Nem adtam fel, újra és újra hívtam. Közben kék

pettyeket, kék villanásokat láttam magam előtt. Azt hittem, káprázik a szemem, megdörzsöltem. Kék foltokká nőttek a jelenések, egyre szaporodtak. Végül kék csorgott az égből, a föld alól, bemázolta a teret, gyere,

kelyhed vagyok,

tölts meg,

ne ugass!

Akárha megvakultam volna, csak épp a semmi helyett kék árnyalatokat láttam, kék fatörzseket, pókhálóként feszülő, kék ágrajzokat, kék tárgyragokat köptem, lapul a

lapul a lapul az anyaméh

öblében rozsdás golyó!

A madarak kéken vijjogtak, kéken csicseregtek, kéken sikoltoztak, kék kráter az agyad!

A mélyből a partra kúsztak a halak,

kéken tátogtak, kék váladék ömlött belőlük. Veled a gyűlölet,

simogasd meg! És nyirkos kéken lélegeztem. A levegő meg egyre nehezebb,
ólmosabb
dögölj meg dögölj meg dögölj meg dögölj meg
ha van ha nincs akkor is
gödrösödj! A kék engem is kikezdett, apránként behálózott, körbetekert.
Szeretni akarsz, szeretni akarlak, szeretni korbácsod,
kőedényben a szívem a szíved a szívroncs a jóslat tiszai kentaur: félig ember-
ré,
félig kék hullóvé formálódtam,
most már én vagyok az úr a belekben,
hallgass, csókom,
hallgass.
Testemen feszülni kezdett a bőr, fojtogatni kezdett a kék, ziháltam, ki akar-
tam törni, ki akartam szopni magam
a hullából
beleszövődtem belefröcsköltem belesavaztam
magom magom magam.
Ekkor valaki, vagy én, belemart a kezembe. Kék hasítás a vékony rétegen.
Kék indulat a húsban.
Kiserkentem.
Egyedül a vér. Egyedül a vér nem kék. Hanem meleg.

Witch Island

“My skin sits on me like the shirt of Nessus.”

(Derek Jarman: *Blue*)

I leaned my bike against a huge fallen trunk. Dezső ran forward, losing himself in the orgy of smells by the shore. The cracking of branches told me where my dog might be. I followed him slowly, made several detours to the water, knelt by the fluid sanctuary. A fish emerged, I was not sure whether it was a chub or a crucian – it is even less clear now – it splashed into the millpond calmness of the surface. I climbed back to the path, starting to call the dog, nowhere, began to be scared, he must have found a den for himself, hid himself away, never to reappear, the ancient law has won. I didn't give up, called him again and again. In the meantime

I saw blue

flecks, blue flashes before me. I thought it was only my eyes dazzling, so I rubbed them. Flecks began to blur, they grew larger and multiplied.

Finally blue flew

from the sky, from under the earth, painting space, come,

I'm your chalice,

fill me,

don't bark!

As if I've gone blind, but seen blue shades instead of nothing, blue tree trunks, blue lines of branches stretched like cobwebs, I spat blue suffixes,

in the bay of the womb the rusty ball

laying low laying low

laying low!

Birds squawking blue, birds chirping blue, birds screaming blue, your mind is

a crater blue!
Fish crawled to the shore from the depth,
gasping blue, blue phlegm flowing out from them. Hate is with you,
stroke it! I breathed damp blue. The leaden air was getting heavier
drop dead drop dead drop dead drop dead
whether it is there or not just
pit yourself! Blue was getting at me, too, enmeshing me bit by bit. You want
to love me,
I want to love you, to love your whip,
in a stone vessel my heart your heart the prophecy is heart pulp Tisza
centaur: I became half man
half a blue reptile,
now I am the lord of guts,
be quiet, my kiss,
be quiet.
The skin stretched on my body, blue suffocated me, I gasped, I wanted to
break out,
I wanted to suck myself out from
the corpse
my seed my seed I saw
got woven into got splashed into got pickled into.
Then someone, or I, bit my hand. Blue fission on the narrow layer. Blue
passion in the flesh.
I drew.
Blood alone. Blood alone is not blue. It is warm.

ROLAND ORCSIK

Vlnobitie

vrhol som sa do vzpínajúcich sa vln
potom rovno vpred
pästami som prerážal slanú masu vody v rozpenenom hukote
stlačený pod vodou som sa neodvážil sledovať
kozmos rýb, rakov, rastlín, kameňov, mušlí
bál som sa, že soľ mi vyštiepe oči
neotváram ich ani v tise tam by sa mi zapálili
od piesku a takmer nič by som aj tak nevidel takto som si predstavil
pod hladinou tvary ako si predstavujem svoje vnútorné
orgány, planéty, plávanie ma vyčerpalo
pozrel som na obrovskú armádu vln, ktorá sa predou mnou týčila
jadran sa predou mnou rozprestieral ako pokrčený koberec
v jeho tyrkysových vzoroch som nevidel seba
len jadran som videl v spenenej
tise som sa učil plávať od silného
prúdu ma striasala hrôza kým som sa naň nenaladil v mori
som sa trepotal akoby sa mi roztápalo svalstvo
kosti jadranom ponapájané
ako atrament na namočenom papieri
vymylo ma to do modrých fľakov ležal som si na vode
celé minúty som sa oddával slnku
pred dvíhajúcu sa vlnu
som sa vrhol lízala ma voda iskrila mi pokožka
vzďaľoval som sa čoraz väčšmi od brehu keď som začul
volanie mojej dcéry otočil
som sa naspäť smerom k vyčnievajúcim skalám
pomaly sa voda utíšila upokojila

ako som napredoval a čeril drobné vlnky
vo vode po kolená sa mi moja dcéra
zavesila okolo krku
ty si mi ale povedala bála som sa o teba nikde sme ťa nevideli
akoby ťa vymazali vlny
doma som ešte celé hodiny pociťoval
na celom tele rovnomerné chvenie
v žilách všade surové more
vravela si ale ja ako niekto, kto zabudol ma-
terinský jazyk nevedela som sa zrazu ozvať
na jazyku mi narástli slané hrbolčky
vrazili sa mi do sánky
chcel sa dostať von rozbitý na črepiny
z akvária mojej lebky
tvoj jazyk tvoje uši, tvoj krk
s husou kožou žrať žrať žrať
stupňujúcimi sa vlnobitiami
k ružovejúcej sa mušli medzi
tvojimi stehnami
zalievalo ma to do tvojho zálivu

ROLAND ORCSIK

Hullámtörlés

majd egy emelkedő hullámsornak vetődtem
utána nyílegyenesen előre mohón
markoltam a sós víztömeget a habzó gomolygásba
nyomulva a víz alatt nem mertem lesni a halak
a rákok a növények a kövek a kagylók
kozmoszát félttem kimarja a só a szemem
ahogy a tiszában sem nyitom ki ott a homoktól
gyulladna be és alig is látnék így elképzeltem
a felszín alatt a formákat ahogyan a belső
szerveimet a bolygókat az úszástól kimerülten
az előttem tornyosuló hullámhadra pillantottam
gyűrődő szőnyegként terült elém
adria ám türkiz mintázatában magamat
sehogy pusztán adriát láttam a sodró
tiszában tanultam meg úszni az erős
áramlástól irtóztam míg rá nem hangolódva a tengerben
lebegtem mintha olvadna az izomzatom
a csontozatom adriával átítatódva
mint egy áztatott papíron a tinta
kék foltokká mosódtam hanyatt fekvé a vízen
percekig kitérülködve a napnak
majd egy emelkedő hullám elé
vettem magam nyaldosott a víz pezsdült a bőröm
egyre távolodtam a parttól mikor meghallottam
kislányom hívogatását hátra
a tátogó sziklák felé fordultam
lassan csillapodott nyögött a víz

ahogy haladtam apró fodrokat keltve
a térdig érő vízben lányom
a nyakamba csimpaszkodott
te pedig aggódtam mondtad sehol sem láttunk
mintha eltöröltek volna a hullámok
otthon órákig éreztem még
egész testem egyenletesen zsongó
ütőér mindenütt a csupasz tenger
mondtad én pedig mint aki elfelejtette anya-
nyelvét szólni sem tudtam hirtelen
nyelvemen sós pikkelyek nőttek
állkapcsomban vergődött
ki akart törni szilánkosra
a koponyaakváriumot
a nyelvedet a füledet a libabőrös
nyakadat falni falni falni
fokozódó hullámrángásokkal
combjaid közti kagylóként rózsálló
öbölbe ömölve

ROLAND ORCSIK

Taking the Waves

then I hit a rising row of waves
then unswervingly forward I grabbed the salty
mass of water ravenously pushing into the foamy
swirl under the water I didn't dare to spy on the
cosmos of fish crabs plants stones shells
I was afraid that salt would sting my eyes
I don't open them in the Tisza either where sand
would make them sore and I could hardly see anything
so I imagined the forms under surface like I imagine
my intestines the planets weary of swimming
I glanced at the army of waves towering before me
the Adriatic spread before me as a crinkling carpet
but it wasn't myself but the Adriatic that I saw
in its turquoise pattern I learned to swim
in the drifting Tisza I was averse to the
strong flow until I got attuned to it floating
in the sea as if my muscles were melting
my bones permeated with the Adriatic
like ink on a moistened piece paper
I blurred into blue specks lying flat on the water
exposed to the sun for minutes
then I threw myself towards a rising
wave water was lapping me my skin began to stir
going further away from the shore when I heard
my daughter calling I turned
back towards the gasping rocks
water slowly calmed down moaning

as I proceeded creating tiny curls
near the knee-high white pebbly beach
my daughter clung on to my neck
and you said I was worried we couldn't see you anywhere
as if you were taken by the waves
at home I was feeling my whole body
for hours the bare sea is a smoothly
droning artery everywhere
you said and I like someone who forgot his
mother tongue could not speak suddenly
salty flakes grew on my tongue
it squirmed in my jaws
wanted to break loose splintering
the skull-aquarium
to devour devour devour your tongue
your ear your creepy-crawly neck
with intensifying waves of twitches
as a shell between your thighs flowing
into a rosy bay

ROLAND ORCSIK

Očistné obrady

Gáborovi Lanczkorovi

Dobre, že teraz tu sedím v člne v novembrovom chlade. Dobre, že mám na seba teplý kabát a nie je mi zima. Že držím v ruke veslo, ktorým môžem riadiť čln. Že teraz vidím sám seba zvonku, svoj zrkadlový obraz na vode. Kto sa s tebou rozpráva, narodil sa tu, v tejto oblasti, možno sa učil plávať v tejto rieke, samozrejme, toto nie je isté, spomienky sú ako vlny. Takmer celé detstvo strávil tu, na Tise. Keď prvýkrát zaplával na protihľý breh, bol to istý druh zasvätenia. Tam na druhom brehu stála vysoká vrbu, naklonená nad vodu. Na tú vrbu sa dalo vyliezť, bolo zakázané skočiť z nej hlavičku, všetci hovorili, že si môžeš zlomiť krk. Raz som to vyskúšal, mal som pocit, že som vykonal obrovský skutok. Neskôr som sa dozvedel, že jeden chlapec v mojom veku takýmto spôsobom zomrel. Na tom mieste, kde skočil do vody, bola príliš plytká voda a on si naozaj zlomil krk.. Ja neviem, prečo mi to prišlo na um, neviem, prečo to prišlo na um tomu, kto sa teraz so mnou rozpráva. Vidieť neviditeľné, ryby, vodný svet v Tise, ako keď si skúšam predstaviť silu, ktorá drží po hromade skalú. Tak, ako píšem, tak, ako premýšľam, tak, ako cítim. Vo svojom rodnom meste som sa vždy kúpал na pláži s betónovými schodíkmi, lebo tam boli moji kamaráti, tam boli baby v bikinách. Naozaj by som vždy rád preskúmal ďalší nový kus Tisy, kde som ešte neplával, rád by som objavil neznámy svetový jazyk.. Kúpал som sa v Gange a v Rishikeshe pod Himalájami. Voda tam je redšia ako v Tise, je svetlejšia, oveľa studenšia a prúdenie má nevyspytateľnejšie. Ale je rovnako zahmlená, nadarmo som otvoril oči, nič som v nej nevidel. Dúfal som, že v posvätej rieke sa stanem svedkom nejakého zázraku. Potom ma začal unášať prúd, takže som ledva-ledva vyliezol na breh. Keď som sa sušil na slnku, užíval som si kvapky, ktoré

mi stekali po pokožke, myslel som na Tisu a na to, že ako je dobre, že som tu. Tisa je taký príbeh, taký začiatok, ktorý dáva na známosť, že môj život raz bude mať koniec, ale Tisa, ak nevyschne, je všetko to, čo tu bolo a čo tu bude, ako na brehoch Ulaja a Hiddekelu, keď pomrú aj tí najdôležitejší, aby boli podrobení skúškam a očiste a aby sa vybielili na večné časy; lebo ešte trvá objednaný čas. Keď už nežijem, tak aspoň nežijem to ja. Zoznam mien zajatcov, ktorých postrieľali do Tisy, ešte k tomu všetkému zlo: čuš. A vstane z mŕtvych moja mŕtvoľa a počujem mladého chlapca oblečeného do rubáša, ktorý stojí nad vodou rieky, že zdvihne k nebu pravú ruku a ľavú ruku a prisahajú na večnosť dopredu, že na večné časy a do skonania sveta a keď skončia hubenie svätého národa, všetci tí budú zmárnení. Ako sa voláš? Daniel. A kto si? Daniela som spoznal v škôlke, bol zmiešaného pôvodu ako ja. Lenže on mal otca Srba, nie mamu, ako ja. Daniel chodil do srbskej skupinky, ja do maďarskej. Tieto dva tábory sa cez prázdniny bili o poničené traktorové gumy na dvore škôlky. Daniel raz prišiel ku mne, chcel sa kamarátiť, podával mi ruku, ale ja som ho udrel pästou do tváre. Potom, keď sme už chodili do školy, sme spolu chodili na karate a plávať do Tisy. Potom prišla vojna, neviem, kam sa podel, zabudol som jeho priezvisko. On sa možno ani nepamätá na tú facku zo škôlky. Alebo si to pamätá inak. Alebo nijako. Ak vôbec ešte žije. V škôlke som nič nevedel o prorokovi Danielovi, viera ma veľmi nezaujímalá. V skutočnosti som sa bál pochmúrnych kostolov a tymianovej vône kadidla, voskových tiel, ktoré znázorňovali smrť. Ale najviac ma desili prísni farári, keď si na nich dnes spomeniem, ešte vždy sa mi zježia chlpy na chrbte. Jeden môj kamarát mal čln, nie taký, v akom teraz sedím, ale motorový. Keď sme s chalanmi nemali náladu preplávať cez Tisu, požiadali sme ho, aby nás previezol na druhý breh. Motor zahučal, nastúpili sme, ešte aj teraz cítim vôňu benzínu, a dali sme sa do pohybu. Obzrel som sa na pláž s betónovými schodíkmi, na Tisu, ktorú doráňali vrtule motorového člna. Ponoril som ruku po lakeť do

rieky, páčilo sa mi, ako robím vlnobitie, akoby mi narástla plutva. Mňa by si darmo prosil, aby som ťa previezol na druhý breh. Nevieť veľmi dobre veslovať, už som to raz skúšal, s manželkou sme sa krútili v člne do kola, potom som nejako prišiel na to, ako treba veslovať a chvíľu sme sa plavili, potom sa zasa niečo stalo a znova sme sa točili dokola. Aj tak to nebudem ja, kto ťa v člne prevezie na druhý breh medzi vysoké vrby. Skrátka, skoč ty sám do Tisy, šups, a preplávaj ju. Alebo sa nauč veslovať lepšie ako ja. Dobré, že budeš odpočívať v pokoji a vstaneš z mŕtvych, to bude tvoj osud do konca sveta.

Tisztulási folyamatok

Lanczkor Gábornak

Jó, hogy most itt ülök egy csónakban, novemberi hidegben. Jó, hogy meleg kabát van rajtam, és nem fázom. Hogy az evezőt a kezemben tartom, amivel irányíthatom a csónakot. Hogy most kívülről látom magamat, tükröződésemet a vízen. Aki hozzád beszél, e vidéken született, talán ebben a folyóban tanult meg úszni, persze ez nem biztos, hullámzóak az emlékek. Szinte egész gyerekkorát itt, a Tiszán töltötte. Amikor először átúszott a túlsó partra, az egyfajta beavatás volt. Ott a túlsó oldalon állt egy magas, vízre hajoló fűzfa. Arra a fűzfára föl lehetett mászni, tilos volt fejest ugrani, mindenki azt mondta, kitörheted a nyakad. Egyszer megpróbáltam, úgy éreztem, valami hatalmas dolgot műveltem. Később megtudtam, hogy egy korombeli fiú így halt meg. Túl sekély volt a víz azon a ponton, ahol ő belecsapódott, és valóban a nyakát törte. Én nem tudom, mért jutott ez az eszembe, nem tudom, hogy ez miért jutott eszébe annak, aki most hozzád beszél. Látni a láthatatlant, a halakat, a Tisza vízi világát, mint amikor próbálok elképzelni a szikla összetartó erejét. Ahogyan írok, ahogyan gondolkodom, ahogyan érzek. A szülővárosomban mindig a betonlépcsős strandnál fürödtem, mert ott voltak a barátaim, ott voltak a bikinis lányok. Valójában mindig is szerettem volna fölfedezni a Tisza egy új szakaszát, ahol még nem úsztam, fölfedezni egy ismeretlen földnyelvet. Fürödtem már Gangeszben is, Rishikeshben a Himalája alatt. Állaga hígabb a Tiszáénál, világosabb, jóval hidegebb, a sodrása ellenállhatatlanabb. Ám ugyanolyan homályos, hiába nyitottam ki a szemem, semmit sem láttam benne. Azt reméltem, valami csodában részesülök a szent folyóban. Aztán a sodrással szemben nagy nehezen tudtam csak kivergődni a partra. Közben száradtam a napon, élveztem a bőrömön legördülő cseppeket,

a Tiszára gondoltam, s arra, hogy milyen jó, hogy itt vagyok. A Tisza egy olyan történet, egy olyan kezdet, amely arról ad hírt, hogy én véget érek, ám Tisza, hacsak ki nem szárad, mindaz, ami itt volt és ami itt lesz, mint Ulaj és Hiddekel partjainál, amikor elhullanak az értelmesek közül is, hogy megpróbáltassanak, megtisztítsanak és megfehéritesenek a vég idejéig; mert a rendelt idő még hátra van. Amikor már nem élek, legalábbis nem én élek. A Tiszába lőtt foglyok névsora, majd ráadásként a bosszú: kuss. És föltámad a hullám, és hallám a gyolcsba öltözött férfiút, a ki a folyóvíz felett vala, hogy felemelé az ő jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküvék az örökké előre, hogy ideig, időig és fél időig, és mikor elvégezik a szent nép erejének rontását, mindezek elvégeztetnek. Téged hogy hívnak? Dánielnek. És ki vagy? Óvodában ismertem egy Dánielt, kevert származású volt, mint én. Csak neki az apja volt szerb, nem az anyja, mint nekem. Dániel szerb, én magyar csoportba jártam. Minden szünetben az óvodai játszótér kopott traktorgumijaiért verekedett a két tábor. Dániel egyszer odajött hozzám, barátkozni akart, kezét nyújtotta, én viszont ököllel az arcára csaptam. Aztán iskoláskorunkban együtt jártunk karatéra, meg Tiszára úszni. Majd jött a háború, nem tudom hová sodródott, a vezetéknevét elfelejtettem. Lehet, hogy ő nem is emlékszik arra az óvodai ütésre. Vagy máshogyan emlékszik. Vagy sehogyan sem. Ha még él egyáltalán. Óvodában semmit sem tudtam Dániel prófétáról, nem is nagyon érdekelt a vallás. Igazából féltam a komor, fojtó tömjénszagot árasztó templomoktól, azoktól a halált idéző viasztestektől. Ám leginkább a szigorú papok ijesztettek meg, még ma is borsózik a hátam, ha rájuk gondolok. Egy barátomnak volt egy csónakja, nem olyan, amilyenben most én ülök, hanem motorcsónakja. Amikor a cimboráimmal éppen nem volt kedvünk átúszni a Tiszát, szóltunk neki, vigyen a túlsó part-ra minket. Felbőgött a motor, beszálltunk, érzem most is a benzinszagot, és szelni kezdtük a vizet. Hátra-hátrapillantottam a betonlépcsős strandra, a motor propellereitől kisebesedett, fodrozódó Tiszára. Majd könyéig

a folyóba nyúltam, élveztem, ahogyan hullámot vetek, mintha vízi uszonyom nőtt volna. Engem hiába kérsz meg, hogy vigyelek át a túlsó partra. Nem nagyon tudok evezni, egyszer már próbálkoztam vele, a feleségemmel a csónakban körbe-körbe forogtunk, aztán valahogy rájöttem, hogyan lehet evezni, és sikerült egy ideig haladni, aztán valami megint történt, és újra körbe-körbe pörögtünk. Mégsem én leszek az, aki téged a csónakban átvisz a túlsó partra, a magas fűzfák közé. Szóval, ugorj egyedül a Tiszába, zsupsz, és úszd át. Esetleg tanulj meg evezni, jobban, mint én. Jó, hogy majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.

ROLAND ORCSIK

Processes of Cleansing

For Gábor Lanczkor

It is good, I'm sitting here in a boat in the cold November. It is good that I have a warm coat around me and do not freeze. That I hold the oar in my hand with which I can navigate the boat. That I can see myself from the outside, my reflection on the water. The one speaking to you, he was born here, there is a chance he learnt to swim in this river, you'll never be sure, with memories floating. Maybe his whole childhood, it is the river Tisza. When he first swam to the other shore; it was a kind of initiation. On the other bank there stood a huge leaning willow. Climb on that willow, plunging is forbidden, you'd break your neck, everyone said. Once I tried, I felt I did something great. After a while, I realized a boy of my age died like this. Water on that point was too shallow, and he broke his neck, indeed, on that point where he'd plunged in. Why that came to my mind, why that comes to the mind of who that talks to you, right now. To see the invisible, the fish, the waterworld of river Tisza – I try to imagine the converging efforts of a rock. As I write, as I think, as I feel. In my hometown I always bathed by the riverside beach plastered with concrete. My friends were there, the girls wearing bikinis were there. Actually I really wished to discover a new section of the river Tisza in which I had not swum before – to discover a new unknown isthmus. I've already bathed in the Ganges, in Rishikesh beneath the Himalaya. Its consistency is much weaker than that of Tisza, clearer, colder, irresistibly stronger. Yet, it is bleary all the same, in vain I opened my eyes, there was nothing for me to see. I hoped to be initiated in a kind of miracle in the holy river. Finally I was hardly catching my breath to get myself on the shore. As I dried myself in the sun I enjoyed the rolling drips on my skin, I thought about the Tisza, and about how good

it is that I am here. Tisza is a story, it is a beginning, it is a message about my ending, but also, Tisza, suppose he won't dry out, he is all that was or ever will be, as I was at the side of the great river Ulai and Hiddekel, and some of them of understanding shall fall, to try them, and to purge, and to make them white, even to the time of the end: because it is yet for a time appointed. Whenever I would not live for it is not who will live. Prisoners shot to sink in the Tisza, and then comes the revenge: shut up. And the waves rise again, behold, I heard the man clothed in linen, which was upon the waters of the river, when he held up his right hand and his left hand unto heaven, and sware by him that liveth for ever that it shall be for a time, times, and an half; and when he shall have accomplished to scatter the power of the holy people, all these things shall be finished. What's your name? Daniel. And who are you? I knew a Daniel in nursery, he was of mixed origin like me. Only that his father was Serbian, not his mother, like mine. Daniel attended the Serbian, I the Hungarian group. Two camps were fighting for the tractor rubber of the nursery's playground. Daniel once came to befriend me, holding out his hand, and I punched him in the face. After a while we practised karate together in school, and went to swim together in Tisza. Then came the war, he drifted somewhere, I forgot his surname. Maybe he forgot the punch in nursery. Or remember it someway else. If only he is alive. I was unaware of the prophet Daniel in nursery. I was disinterested in religion altogether. To be honest I was afraid of the gloomy temples that evaporated suffocating incense. Of those bodies of wax emanating death. But most of all I was terrified by those rigorous priests; it makes my flesh creep even if I think of it. My friend had a boat; not like the one I'm sitting in right now but a motorboat. When we didn't feel like swimming across the river we asked him to take us to the other side. The motor cried, we jumped in, I can feel the smell of kerosene even now, and we started to shear the water. I looked back now and then on the riverside shore plastered with

concrete, on the river Tisza scraped by the propellers of the motor, ripple by ripple. Then I immersed my arm down in the river up to the elbow, I took pleasure in creating waves as if I had grown a fin. There's no use asking me to take you to the other shore. I'm bad at rowing, once I tried we just circled around and around with my wife, then somehow I found out how to row, managed to proceed for a while, then something happened again, and we were rolling around and around again. After all it will not be me who takes you to the other side among the tall willows. So jump into the Tisza alone, ho, and swim across. Or you may learn how to row, better than me. It is good, for thou shalt rest, and stand in thy lot at the end of the days.

Garfieldov bachor

Nikam necestujem.

Takto isto by som priadol aj v Paríži,
ako v strede izby.

Teraz mám opustiť svoj pohodlný
pupok sveta?

Max Adria

Tam by som sa – možno – vyterigal.

Samozrejme, len ak by ma tam odniesli.

V posvätnej vodorovnej polohe.

Nech beží, kto nemá pivo.

Len žiadna nostalgia.

Nech sa zhrýza nad minulosťou, kto chce.

Ja si na tom zúbky ničiť nebudem.

Radšej si ich pobrúsim na šťavnatom biftečku,
na zamatovej kávičke.

Môj boh je drobučký,

zmestí sa mi do bachora.

ROLAND ORCSIK

Garfield pocakja

Nem utazom sehova.
Ugyanúgy dorombolnék Párizsban is,
mint szobám kellős közepén.
Most hagyjam el világom
kényelmes köldökét?
Max Adria,
oda – esetleg – kiruccannék.
Természetesen: ha visznek.
Szent vízszintesben.
Fusson, akinek nincs söre.
Csak semmi nosztalgia.
Rágódjon a múlton, aki akar.
Nekem nem fűlik rá a fogam.
Sokkal inkább egy szaftos bifsztekre,
zamos kávéra.
Apró az én istenem,
elfér a pocakomban.

Garfield's Belly

Travel nowhere.
I'd mew myself up and down Paris all the same
like I do here still in the heart of my room.
Now, should I leave the cosy
navel of my world?
The Adriatic is the furthest,
i would have a fling there of course,
at least if someone gives me a lift.
Position holy horizontal.
Let them run who have no beer.
No room for nostalgia.
Let them chew the past who care for it.
Every man to his own taste.
Mine requires a beefsteak with gravy
and then a delicious coffee.
Tiny is my god,
my belly suits him well.

ROLAND ORCSIK

Peepshow

I wanna be your dog

V lenivé popoludnie
sa pomaličky dostaví

ospalo pufkajúci autobus,
zastane pri dedinských závorách.

V hrdzavej búde na zastávke
nikde nikoho,

len zlepený párik psov
nešikovne zapletených do seba:

jednému sa zadná laba zasekla
do hárujúceho sa otvoru toho druhého.

Ich náruživé dychčanie naplní
krajinu dusiacu sa v slizkej sivosti.

Nikde Nikto,
aby rozdelil tie prekliate nadržané zvery:

Do do krvi rozškrabanej diery Európy
sa derie ďalšia Európa.

Preklad: Elvira Haugová

Peepshow

I wanna be your dog

Az elnyújtott délutánban
lassan megérkezik

az álmosan pöfögő busz,
megáll a falusi sorompónál.

A rozsdás megállóban
sehol senki,

csak egy összeragadt kutypár
bizarrkodik ügyetlenül:

az egyiknek a hátsó lába szorult
bele a másik tüzelő nyílásába.

Súlyos lihegésük betölti
a nyálkás szürkületben fuldokló tájat.

Schol Senki,
hogyan szétválassza a korcs elátkozottakat:

Európa véresre dörzsölt lyukába
nyomul egy másik Európa.

Peepshow

I wanna be your dog

Through the prolonged afternoon
the tiresome bus trundles along;

before its arrival
it stops at the village gate.

At the rusted stop
no one's anywhere;

just a pair of dogs stuck together,
messaging around in a bizarre way;

the first one's hind leg stuck
right into the other's heated hole.

Their clumsy gasping fills
the drowning land of damp twilight.

No One's Anywhere
to separate these damned mongrels:

into the rubbed and bleeding hole of Europe
another Europe invades.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- © original poems: Roland Orcsik
- © translations into Slovak: Elvíra Haugová
- © Ars Poetica, 2021

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from Ars Poetica, o.z., Vlčkova 18, 811 05 Bratislava

Editor: Martin Solotruk
 Slovak proofreading: Eva Judová, Jana Dudková
 Graphic design & layout: Lívia Kožušková

ISBN 978-80-89963-22-5

www.arspoetica.sk
www.facebook.com/ARS.POETICA.sk
www.versopolis.com

HLAVNÍ PARTNERI

PARTNERI

